

- ✓ Notícies
- ✓ L'ús social de la llengua catalana
- ✓ Apunts
- ✓ En xarxa
- ✓ El camí de les paraules
- ✓ Propostes
- ✓ Jocs de Llengua

Notícies

Espai dedicat a divulgar novetats de caire lingüístic d'interès general

El Servei de Normalització Lingüística presentà, a través de la Vicepresidència de Cultura, Patrimoni i Esports i amb la col·laboració de la Universitat de les Illes Balears, el *Diccionari de dubtes del català oral* (DDCOR)

L'acte de presentació del *Diccionari de dubtes del català oral* (DDCOR) va tenir lloc dia 6 de juny a les 20 h a l'edifici de la Misericòrdia del Consell de Mallorca, a càrrec de dos dels autors: David Paloma i Mònica Montserrat.

Va obrir l'acte la directora insular de Cultura, Catalina Sureda, i el president Joan Rotger, vicepresident de Cultura, Patrimoni i Esports, i Patrícia Traperó, vicerectora de Projecte Cultural de la Universitat de les Illes Balears. També hi va intervenir el lingüista i professor de la UIB, Gabriel Bibiloni, col·laborador de l'obra.

Aquest diccionari digitalitzat sona recull 2.600 entrades, de cada una de les quals exposa la pronunciació recomanada en les cinc varietats principals del català (català central, mallorquí i rossellonès, del bloc oriental, i català nord-occidental i valencià, del bloc occidental). A més, inclou etiquetes explicatives dels criteris de pronunciació i una selecció de textos d'autoaprenentatge en versió escrita i oral. La selecció d'entrades que s'ha fet garanteix que tots els fenòmens hi estiguin representats, la qual cosa permet resoldre qualsevol dubte per imitació. El DDCOR és una eina molt útil per tenir a l'abast un model de llengua oral formal.

Podeu accedir al diccionari des de la vostra intranet, a través de l'IMASCAT, seguint la ruta següent: «Einescat» > «Pautes per a la producció de texts orals i escrits».

L'ús social de la llengua catalana

La utilitat del català

El desconeixement sobre la importància de la llengua catalana a la nostra illa pot deixar en desavantatge les persones novingudes que hi vénen a viure. Per això, podem comentar-los aquelles situacions en què el català és útil, com per exemple:

- ✓ Ajudar els fills que van a escola i donar-los suport.
- ✓ Moure's per l'illa de manera autònoma, entendre l'entorn i relacionar-s'hi millor.
- ✓ Trobar feina o accedir a un lloc de treball millor.
- ✓ Crear empaties amb la gent autòctona.

També hi ha molt bones raons per parlar en català. Us en suggerim unes quantes:

- ✓ Parlar en català a qui no el sap facilita que el pugui aprendre i que senti recompensat el seu esforç un cop que l'hagi après.
- ✓ Parlar en català és una manera de col·laborar en la integració de les persones que no el saben, els ajuda a no sentir-se discriminades.
- ✓ Parlar en català és una mostra de sensibilitat i de reconeixement envers la cultura pròpia del lloc on vivim.
- ✓ Parlar en català és un plaer personal.
- ✓ Parlar en català afavoreix la conservació de la llengua.
- ✓ Parlar en català incrementa la satisfacció dels clients o usuaris i els fa ser més fidels a l'empresa. Marca la diferència i augmenta la qualitat del servei.

Apunts

Noms d'esports

Molts de noms d'esports provinents d'altres llengües s'adapten ortogràficament i fonèticament al català. Així, de la mateixa manera que escrivim **futbol**, i no *football*, escrivim **basquetbol** (o *bàsquet*), **bàdminton**, **beisbol**, **handbol**, **hoquei**, **rugbi**, **voleibol**, **esquí**, **esquaix**, **aiguagim**, etc.

La pronúncia d'aquests mots també s'adapta al català: *futbol*, *basquetbol*, *beisbol*, *handbol*, *hoquei* i *voleibol* són paraules agudes, i la hac d'*handbol* i d'*hoquei* és muda, no aspirada.

Tot i així, n'hi ha d'altres que conserven la grafia original, com **bowling** o **taekwondo**. En d'altres casos, es crea un terme nou, com per exemple passa amb *windsurfing*, que en català és **surf de vela**, o *snowboarding*, que és **surf de neu**.

En xarxa

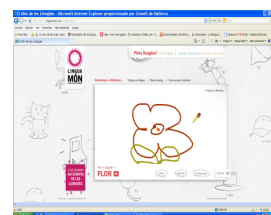

www.gencat.cat/justicia/cercador_noms

Fent una cerca en aquest web trobarem informació sobre els noms de persona. El cercador és una eina útil per saber com s'escriu correctament un nom en català. Inclou més de 2.000 noms en català amb equivalències en castellà, tant de santoral com de les variants més conegudes.

<http://www.linguamon.cat/pintallengues/>

Voleu escoltar com es pronuncien paraules com *flor*, *festa*, *casa* o *ciutat* en xinès, alemany, basc, guaraní i altres llengües? Doncs, jugau al **Pinta llengües**, un joc en línia creat per Linguamón - Casa de les Llengües. Està pensat principalment per a infants, però és d'allò més interessant també per als grans.

El camí de les paraules

Sabíeu que **treballar** prové de *tripaliare*, una paraula que originàriament significava 'tortura'? En canvi, **jubilare** (*jubilar*) en llatí volia dir 'fer crits d'alegria'.

Us havien dit mai que l'origen de **rebeca** és el nom de la protagonista d'una pel·lícula d'Alfred Hitchcock que duia aquesta peça de vestir? En canvi, **xandall** prové del francès *chandail*, reducció de (*mar*)*chand d'aïl*, literalment, *marxant d'all o de llegums*, el qual es vestia amb aquest tipus de roba.

Propostes

Us recomanem que consulteu **Dites.cat**, el nou llibre de Víctor Pàmies, que inclou més de 2.600 entrades, amb frases fetes, locucions i refranys en català, ordenades per conceptes i, en molts de casos, amb un exemple pràctic d'ús. Per a cada entrada, també hi trobarem possibles sinònims i l'equivalència en castellà. Si a poc a poc ens acostumam a cercar la versió catalana, aquesta no es torbarà a formar part del nostre llenguatge parlat.

El temps és el gran tema de la novel·la **La dona veloç**, guardonada amb el Premi de les Lletres Catalanes Ramon Llull 2012. La novel·la també és l'excusa per retratar una família, amb personatges singulars, i abordar una relació pare-filla. A més, *La dona veloç* és un homenatge a l'amistat en majúscules. El final de la novel·la és sorprenent. Tant, que ni la narradora se l'espera. És un llibre que no es deixa llegir a poc a poc.

Jocs de llengua

Amb els jocs de llengua podem definir conceptes d'una manera creativa, estar atents a les grafies amb què estan escrites les paraules..., mirar les paraules de mil maneres diferents. **Completau la graella amb les paraules de la llista que fan referència al món urbà:**

4 LLETRES:

Parc

5 LLETRES:

Barri

Plaça

Ronda

6 LLETRES:

Carrer

Rambla

Xamfrà

7 LLETRES:

Autovia

Carreró

Passeig

Polígon

8 LLETRES:

Avinguda

Bulevard

9 LLETRES:

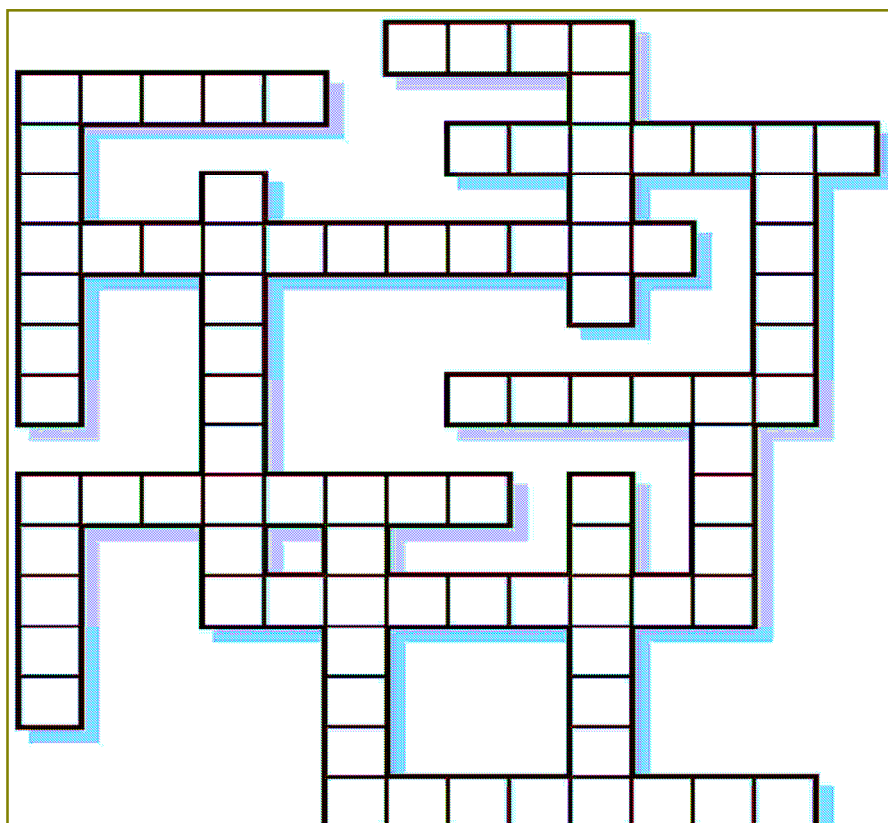
Autopista

Carretera

11 LLETRES:

Illa de

cases

Recordau que, com a treballadors del Consell de Mallorca, teniu a la vostra disposició el Servei de Normalització Lingüística per resoldre els vostres dubtes lingüístics i per corregir els textos escrits que origineu en la vostra feina diària. També us podeu assessorar sobre els vostres drets lingüístics. Hi podeu contactar per telèfon (971 219 581) o bé per correu electrònic (nlinguistica@conselldemallorca.net).

Consell de
Mallorca

Vicepresidència de
Cultura, Patrimoni i Esports

juliol-setembre 2012 Llar dels Ancians

Dipòsit legal: PM 1762-2011